

ЗАВХАН АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР



## САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Тосонцэнгэл сумын Соёлын төвийн 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

Аудитын код: **ЗАА-2022/175/СТА-ТШЗ**

Цахим хуудас:  
[www.audit.mn](http://www.audit.mn)  
Улиастай сум  
2022 он

Завхан аймаг дахь Төрийн Аудитын газрын  
тэргүүлэх аудитор: Д.Бат-Ундраа  
Утас: 99993365  
Цахим хаяг: Bat-Undraa@audit.gov.mn

Ахлах аудитор: Б.Дагвасүрэн  
Утас:99014227  
Цахим хаяг: dagvasurenb@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

## Агуулга

---

1. Аудитын санал дүгнэлт .....	<b>Error! Bookmark not defined.</b>
2. Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл .....	4
3. Аудитын тайлан.....	10
3.1 Ерөнхий зүйл.....	10
3.2 Байгууллага, түүний орчин ба дотоод хяналт .....	10
3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал .....	10
3.4 Материаллаг байдал .....	11
3.5 Санхүүгийн тайлангийн тодруулга .....	11
3.6 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв.....	11
3.7 Асуудлыг онцолсон хэсэг ба бусад асуудлын хэсэг.....	12
3.8 Аудитын гол асуудал .....	12
3.9 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал .....	12
3.10 Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт .....	13
3.11 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал.....	13
4. Аудитын илрүүлэлт .....	13
5. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн нэгтгэл .....	13

### **Товчилсон үгийн жагсаалт**

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар



**ЗАВХАН АЙМАГ ДАХЬ  
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

81000 Улиастай, Завхан аймаг  
Утас/Факс: 7046-36-12

2022.02.22 № 1302/118  
танай \_\_\_\_\_ -ны № \_\_\_\_\_ -т

ТОСОНЦЭНГЭЛ СУМЫН СОЁЛЫН  
ТӨВИЙН ЭРХЛЭГЧ М.АНХТУЯА-д

**АУДИТЫН САНАЛ ДҮГНЭЛТ**

**Зөрчилгүй дүгнэлт**

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Тосонцэнгэл сумын Соёлын төвийн 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Тосонцэнгэл сумын Соёлын төвийн 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

**Дүгнэлтийн үндэслэл**

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, шалгагдагч байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

**Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага**

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

**Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага**

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

013022026

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт гэдэг нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гаргах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА,  
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР



Д.БАТ-УНДРАА

## 2.Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл

### 2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

SORT_ID	Үзүүлэлт	ҮЛДЭГДЭЛ	ГҮЙЦЭТГЭЛ
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	34452.7	31635.6
2	Авлага	0.0	0.0
8	Ажиллагсадтай холбогдсон авлага	0.0	0.0
60	БАРАА МАТЕРИАЛ	<b>34452.6</b>	<b>31635.6</b>
61	Түүхий эд материал	0.0	0.0
63	Эм боох материал	1,168.4	2,035.8
66	Хангамжийн материал	<b>16,478.5</b>	<b>26,920.0</b>
67	Бичиг хэргийн материал	1981.6	1697.7
68	Аж ахуйн материал	0.0	0.0
70	Түлш шатах тослох материал	0.0	0.0
71	Барилгын засварын материал	1593.4	3737.4
72	Хүнсний материал	0.0	0.0
73	Бусад хангамжийн материал	30877.7	26200.5
86	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	3207975	3189070.1
106	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	3207975	3189070.1
108	Биет хөрөнгө	3167975	3149070.1
109	Барилга байгууламж	3322400	3369000
110	Хуримтлагдсан элэгдэл	-239951.1	-295324.4
111	Авто тээврийн хэрэгсэл	21400	21400
112	Хуримтлагдсан элэгдэл	-21400	-21400
113	Машин, тоног төхөөрөмж	13807.7	138070.7
114	Хуримтлагдсан элэгдэл	-87787.9	-97993.3
115	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	62739,3	68493,4
116	Хуримтлагдсан элэгдэл	-39072.1	-45852.3
117	Түүх соёлын дурсгалт зүйлс	814	1764
122	Бусад үндсэн хөрөнгө	9500	9500
123	Хуримтлагдсан элэгдэл	-9500	-9500
125	Номын фонд	10762	10912
126	Биет бус хөрөнгө	9,810.0	9,260.0
127	Програм хангамж	154	154
128	Хасагдуулга	-154	-154
129	Бусад биет бус хөрөнгө	40000	40000
137	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН	3242427.6	3220705.8
138	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨРИЙН ДҮН	0.0	0.0
139	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	0.0	0.0
164	Өглөг	0.0	0.0
165	Ажиллагчидтай холбогдсон өглөг	0.0	0.0
170	Бусад өглөг	0.0	0.0
171	Байгууллагад төлөх өглөг	0.0	0.0
172	Хувь хүмүст төлөх өглөг	0.0	0.0
214	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ/ӨМЧИЙН ДҮН	3242427.6	3220705.8
215	Засгийн газрын хувь оролцоо	3242427.6	3220705.8

216	Засгийн газрын оруулсан капитал /ЗГСан/ орон нутгийн сан	132460.5	132460.5
217	Өмч: -Төрийн өмч	132460.5	132460.5
223	Хуримтлагдсан үр дүн	3105776.7	3084054.8
224	Өмнөх үеийн үр дүн	3105776.7	3105776.7
225	Тайлант үеийн үр дүн		-21721.9
227	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү		
231	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ/ӨМЧИЙН ДҮН	3242427.6	3220705.8

## 2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

SORT_ID	ITEM_NAME	ГҮЙЦЭТГЭЛ	ГҮЙЦЭТГЭЛ
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	281180.4	247615.5
76	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	63001.9	54589.1
77	Нийтлэг татварын бус орлого	63001.9	54589.1
81	Төсөвт байгууллагын өөрийн орлого	60657.8	53454.1
86	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	60657.8	53454.1
87	Бусад орлого	2344.1	1135
102	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	218178.5	193026.4
103	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	218178.5	193026.4
147	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН (II)	279490.7	269337.3
148	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	279490.7	269337.3
149	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	245693	267515.5
150	Цалин, хөлс болон нэмэгдэл урамшил	84610.1	86892.5
151	Цалин	84610.1	84055.4
152	Нэмэгдэл цалин		2837.1
153	Унаа хоолны хөнгөлөлт	0.0	0.0
154	Урамшуулал	0.0	0.0
157	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	10574.8	10992.9
158	Тэтгэврийн даатгалын шимтгэл	7191.9	7798.8
159	Тэтгэмжийн даатгалын шимтгэл	846.1	868.9
160	ҮОМШ өвчний даатгалын шимтгэл	676.9	695.1
161	Ажилгүйдлийн даатгалын шимтгэл	167.8	146.9
162	Эрүүл мэндийн даатгалын хураамж	1692.2	1483.2
164	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	77269.3	82619
165	Гэрэл цахилгааны зардал	1716	1800.3
166	Түлш, халаалтын зардал	74480	79800
167	Цэвэр, бохир усны зардал	1073.3	1018.7
168	Байрны түрээс	0.0	0.0
170	Хангамж, бараа материалын зардал	1770.1	10466
171	Бичиг хэргийн материал	1044.7	9964.7
172	Тээвэр, шатахууны зардал	515.4	276.3
173	Шуудан холбоо интернетийн төлбөр	210	225
184	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	0.0	0.0
185	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	105	2139.3
189	Урсгал засвар	105	2139.3
190	Томилолт зочны зардал	281.7	281.7

191	Дотоод албан томилолт	281.7	281.7
194	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр хураамж	3732.5	1765.1
195	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	3588.5	1487.6
196	Аудит, баталгаажуулалт зэрэглэл тогтоох зардал	144	277.5
200	Мэдээллийн технологийн үйлчилгээний хөлс	0.0	0.0
209	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	67349.4	72358.9
211	Хичээл сургалт, үйлдвэрлэлийн дадлагын зардал	0.0	0.0
212	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	67349.4	72358.9
224	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	33797.7	1821.8
225	Бусад урсгал шилжүүлэг	25647.2	
226	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	25647.2	
247	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	8150.5	1821.8
250	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	8150.5	1821.8
268	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III=I-II)	1689.7	-21721.9
269	Үйл ажиллагааны бус зардлын дүн	5809.1	
270	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	5809.1	
271	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН	-5809.1	
288	НИЙТ ҮР ДҮН (VII=III+VI)	-4119.4	-21721.9

### 2.3 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

	ҮЗҮҮЛЭЛТ	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан үр дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
0	ДАНС	511	51300	51210+51220	
2	2020 оны 1-р сарын 1-ээрх үлдэгдэл	132460.5	4190.5	3109896.1	3246547.1
3	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0.0	0.0	0.0	0.0
4	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	132460.5	4190.5	3109896.1	3246547.1
5	Дахин үнэлгээний нэмэгдэл, хэрэгжсэн дүн	0.0	0.0	0.0	0.0
6	Хөрөнгө оруулалтын дахин үнэлгээний гарз	0.0	0.0	0.0	0.0
7	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз гарз	0.0	0.0	0.0	0.0
8	Тайлант үеийн үр дүн /Цэвэр ашиг алдагдал/	0.0	0.0	-4119.4	-4119.4
9	2020 оны 12-р сарын 31-ээрх үлдэгдэл	132460.5	4190.5	3105776.7	3242427.6
10	2020 оны 12-р сарын 31-ээрх үлдэгдэл	132460.5	4190.5	3105776.7	3242427.6
11	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0.0	0.0	0.0	0.0
12	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	132460.5	4190.5	3105776.7	3242427.6
13	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт	0.0	0.0	0.0	0.0
14	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт, бууралт	0.0	0.0	0.0	0.0
15	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз гарз	0.0	0.0	0.0	0.0

16	Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн зөрүү	0.0	0.0	0.0	0.0
17	Тайлант үеийн үр дүн /Цэвэр ашиг алдагдал/	0.0	0.0	-21721.9	-21721.9
18	2021 оны 12-р сарын 31-ээрх үлдэгдэл	132460.5	4190.5	3084054.8	3220705.8

## 2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

SORT_ID	ITEM_NAME	ГҮЙЦЭТГЭЛ	ГҮЙЦЭТГЭЛ
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)	220522.6	194161.4
77	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	2344.1	1135
78	Нийтлэг татварын бус орлого	2344.1	1135
92	Бусад орлого	2344.1	1135
110	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	218178.5	193026.4
129	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	218178.5	193026.4
130	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	218178.5	193026.4
147	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (II)	220522.6	194161.4
148	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	220522.6	194161.4
149	БАРАА АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	186724.9	192339.6
150	Цалин, хөлс болон нэмэгдэл урамшил	83078.3	86335.1
151	Үндсэн цалин	78919.5	83497.9
152	Нэмэгдэл	4158.8	2837.1
153	Унаа хоолны хөнгөлөлт	0.0	0.0
154	Үр дүнгийн урамшуулал	0.0	0.0
157	Ажил олгочоос нийгтийн даатгалд төлөх шимтгэл	12106.7	11550.4
158	Тэтгэврийн даатгалын шимтгэл	8776.3	8512.3
159	Тэтгэмжийн даатгалын шимтгэл	832.6	759.5
160	ҮОМШ өвчний даатгалын шимтгэл	666.1	607.6
161	Ажилгүйдлийн даатгалын шимтгэл	166.5	80.9
162	Эрүүл мэндийн даатгалын хураамж	1665.2	1590.1
164	Байр ашиглалтай холбоотой тогтмол зардал	85818.1	86914
165	Гэрэл цахилгааны зардал	1716	3200.3
166	Түлш, халаалтын зардал	83028.8	82695
167	Цэвэр, бохир усны зардал	1073.3	1018.7
168	Байрны түрээс	0.0	0.0
170	Хангамж, бараа материалын зардал	1462	2963.5
171	Бичиг хэрэг	672.4	2462.2
172	Тээвэр, шатахуун	515.4	276.3
173	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	210	225
174	Ном	64.2	
183	Нормативт зардал	95.6	95.6
184	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	95.6	95.6
185	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	150	150
186	Урсгал засвар	150	150
187	Томилолт, зочны зардал	281.7	281.7
188	Дотоод албан томилолт	281.7	281.7
194	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	3732.5	4049.3

195	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил, үйлчилгээний төлбөр хураамж	3588.5	3771.8
196	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	144	277.5
221	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	33797.7	1821.8
222	Бусад урсгал шилжүүлэг	25647.2	
225	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн	25647.2	
244	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	8150.5	1821.8
247	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	8150.5	1821.8
250	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)		
251	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
261	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)		
279	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
303	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		0.0
304	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0.0	0.0
305	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		

## 2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

SORT_ID	ҮЗҮҮЛЭЛТ	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Дүн
SORT_ID	ҮЗҮҮЛЭЛТ	ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	ГҮЙЦЭТГЭЛ	Дүн
1	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0.0	0.0	(0.0)
2	I. НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	193026.4	191204.6	1821.8
3	УРСГАЛ ЗАРДЛЫН ДҮН	193026.4	191204.6	1821.8
4	Бараа, үйлчилгээний зардал	193026.4	191204.6	1821.8
5	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	85776	86335	-559.1
6	Үндсэн цалин	80530.2	83497.9	-2967.7
7	Нэмэгдэл	5245.8	283761	240867
11	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	11550	11550	0.0
12	Тэтгэврийн даатгал	8236.8	8512.3	-275.5
13	Тэтгэмжийн даатгал	828.4	759.5	68.9
14	ҮОМШӨ ний даатгал	662.7	607.4	55.1
15	Ажилгүйдлийн даатгал	165.7	80.9	84.8
16	Эрүүл мэндийн даатгал	1656.8	1590.1	66.7
17	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	89288.2	86914	2374.2
18	Гэрэл цахилгаан	3088.2	3200.3	-112.1
19	Түлш, халаалт	85120	82695	2425
20	Цэвэр, бохир ус	1080	1018.7	61.3
21	Байрны түрээс	0.0	0.0	
22	Хангамж, бараа материалын зардал	2187	2187	0.0
23	Бичиг хэрэг	1558	1685.7	-127.7
24	Тээвэр (шатахуун)	265.4	276.3	-10.9
25	Шуудан холбоо, интернэтийн төлбөр	235.4	225	10.4

26	Ном, хэвлэл	128.2		
30	Нормативт зардал	95.6	95.6	0.0
33	Нормын хувцас зөөлөн эдлэл	95.6	95.6	0.0
34	Эд хогшил худалдан авах	150	150	0.0
35	Урсгал засвар	150	150	0.0
39	Томилолт, зочны зардал	281.7	281.7	0.0
41	Дотоод албан томилолт	281.7	281.7	0.0
43	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр	3697.5	3690.8	0.0
45	Аудит, баталгаажуулалт зэрэглэл тогтоох зардал	284.2	2842	0.0
97	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	193026.4	191204.6	0.0
103	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	193026.4	191204.6	0.0
104	Орон нутгийн төсвөөс	193026.4	191204.6	0.0
120	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	0.0	0.0	0.0
125	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажилагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	0.0		0.0
127	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-	0.00	(0.0)
128	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	-	0.00	(0.0)
129	ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ	-	-	0.0
130	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	1.00	1.00	0.0
131	Төсвийн байгууллага	1.00	1.00	0.0
133	АЖИЛЛАГСДЫН ТОО	10.00	10.00	0.0

## 2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

SORT_ID	ҮЗҮҮЛЭЛТ	Төлөвлөгөө	Төлөвлөгөө	Дүн
1	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0.0	0.0	0.0
2	I. НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1135.0	1135.0	0.0
3	УРСГАЛ ЗАРДЛЫН ДҮН	1135.0	1135.0	0.0
4	Бараа, үйлчилгээний зардал	1135.0	1135.0	0.0
22	Хангамж, бараа материалын зардал	776.5	776.5	0.0
28	Бичиг хэрэг	776.5	776.5	0.0
43	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр	358.5	358.5	0.0
44	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	358.5	358.5	0.0
97	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	1135.0	1135.0	0.0
120	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	1135.0	1135.0	0.0
125	Орон нутгийн төсвөөс	1135.0	1135.0	0.0
126	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл			
127	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл			

### **3. Аудитын тайлан**

#### **3.1 Ерөнхий зүйл**

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана” гэж заасны дагуу Тосонцэнгэл сумын Соёлын төвийн 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрхи санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд шалгагдагч байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитын явцад илрүүлсэн алдаа, зөрчил, гаргасан шийдэл, анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал болон аудитын санал дүгнэлт, түүний үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав.

Энэхүү тайланд шалгагдагч этгээдэд нягтлан бодох бүртгэл, тайлагнал, худалдан авалт, арвилан хэмнэлт зэрэгтэй холбоотой өгсөн зөвлөмжүүдийг тусгасан болно.

Аудитыг Завхан аймаг дахь Төрийн Аудитын газрын ахлах аудитор Б.Дагвасүрэн, ахлах аудитор Б.Г.Заяа нар гүйцэтгэж, хяналтыг газрын захирал, тэргүүлэх аудитор Д.Бат-Ундраа хэрэгжүүлсэн.

Тосонцэнгэл сумын Соёлын төвийн 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Завхан аймаг дахь Төрийн Аудитын газарт 2022 оны 01 дүгээр сарын 24-ны өдрийн 04 дугаар албан бичгээр ирүүлсэн байна.

#### **3.2 Байгууллага, түүний орчин ба дотоод хяналт**

Тосонцэнгэл сумын Соёлын төв нь Соёлын талаар төрөөс баримталж байгаа бодлого шийдвэрийг нутаг дэвсгэрийн хэмжээнд хэрэгжүүлэх, иргэдэд мэдлэг бололцол олгох, соёлыг түгээн дэлгэрүүлэх, соёлын эрэлт хэрэгцээг хангах, гоо зүйн хүмүүжил олгох, дугуйлан лекц орох, соён гэгээрүүлэх зорилго тавин ажиллаж байна.

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомж болон бодлого чиглэлд өөрчлөлт ороогүй байна.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж байгаа дотоод хяналтуудаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөгүй байна.

Дотоод аудитын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын найдвартай байдлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах, дотоод аудитороос шууд туслалцаа авах шаардлагагүй гэж үзлээ.

#### **3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал**

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор санал дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Тосонцэнгэл сумын Соёлын төвийн 2021 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккруэл сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн хүлээн зөвшөөрөхүйц санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал гэж үнэлсэн.

### 3.4 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр нийт хөрөнгийг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэл дунд гэж үнэлэн материаллаг байдлын түвшинг 1.5 хувиар тогтоов.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2021 оны нийт хөрөнгө 3,242.4 сая төгрөгөөс 1.5 хувиар буюу 48.6 сая төгрөгөөр, гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг төлөвлөлтийн материаллаг байдлын 75 хувиар буюу 36.5 сая төгрөгөөр тогтоосон.

Тогтоосон төлөвлөлтийн ерөнхий материаллаг байдлыг аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоох шаардлагагүй гэж үзсэн.

### 3.5 Санхүүгийн тайлангийн тодруулга

/мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Авлага		0.0	0.0
Бараа материал	34452.7	31635.5	-2817.2
Үндсэн хөрөнгө	3207975	3189070.1	-18904.9
<b>Нийт хөрөнгө</b>	<b>3242427.6</b>	<b>3220705.8</b>	<b>-21721.9</b>
Өр төлбөр	0.0	0.0	0.0
Засгийн газрын оролцоо /Эздийн өмч/	132460.5	132460.5	0.0
<b>Нийт өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө өмчийн дүн</b>	<b>3242427.6</b>	<b>3220705.8</b>	<b>-21721.9</b>

Бараа материалын дансны үлдэгдэл 2,817.2 мянган төгрөгөөр буурсан нь байгууллагын удирдлага, тооллогын комиссын шийдвэрээр нь 2014-2015 онд худалдан авсан ашиглах боломжгүй бараа материалыг акталсантай холбоотой.

Үндсэн хөрөнгө дансны үлдэгдэл 18,904.9 мянган төгрөгөөр тайлант оны элэгдлийн дүнгээр буурсан. Тайлант онд соёлын ордоны барилгад 46600.0 төгрөгөөр капиталжуулалт хийгджээ.

Засгийн газрын оролцоо дансны үлдэгдэл 21,721.9 мянган төгрөгөөр өссөн нь тайлант үеийн үр дүн өссөнтэй холбоотой байна.

### 3.6 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

### **3.6.1 Төсвийн төлөвлөлт**

Тус байгууллагын 2021 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг 193,026.4 мянган төгрөгөөр, 193,026.4 мянган төгрөгөөр нийт зарлагыг тооцон төлөвлөж, дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна.

### **3.6.2 Төсвийн гүйцэтгэл**

Гүйцэтгэлээр орон нутгийн төсвөөс 193,026.4 мянган төгрөгийн санхүүжилт авч, урсгал үйл ажиллагаанд 191,204.6 мянган төгрөгийг зарцуулж, 1,821.8 мянган төгрөгийг орон нутгийн төсөвт буцаан төвлөрүүлсэн байна. Төсвийн гүйцэтгэлээс хянахад 1,821.8 мянган төгрөгийг түлш халаалтын зардлаас хэмнэсэн дүнтэй байна.

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

### **3.6.3 Нэмэлт төсөв**

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т “нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна” гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Тайлант онд өөрийн үйл ажиллагааны орлого 1,135.0 мянган төгрөгийн нэмэлт санхүүжилтийн орлогыг бүрдүүлэн зориулалтын дагуу бүрэн зарцуулсан .

Нэмэлт төсвийн тайланг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.6-д харуулав.

### **3.7 Асуудлыг онцолсон хэсэг ба бусад асуудлын хэсэг**

Онцолсон болон бусад асуудал гараагүй.

### **3.8 Аудитын гол асуудал**

Санхүүгийн тайлан баталгаажуулалтаар асуудалтай зүйл гараагүй

### **3.9 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал**

Санхүүгийн баримтын бүрдүүлэлт сайн бүх ажил гүйлгээ Е баримттай Төсвийн тухай хууль, НББ-ийн тухай хуулийн дагуу зарцуулагдсан байна.

#### **3.9.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт**

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор [www.shilendans.gov.mn](http://www.shilendans.gov.mn) цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Тайлант хугацаанд оруулбал зохих 147 мэдээллээс хугацаандаа оруулахаас 3 мэдээлэл хугацаа хожимдуулж 144 мэдээллийг бүрэн бүрэн гүйцэд оруулсан. Хоцорсон 3 мэдээлэл гэрээ , тушаал, худалдан авах ажиллагааны төлөвлөгөө , тайланг нөхөн оруулсан байна.

#### **3.9.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд**

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим, сорилд үндэслэн шилэн дансанд байршуулсан мэдээлэл нь шилэн дансны тухай хууль тогтоомжийн холбогдох заалттай нийцсэн байна гэж дүгнэлээ.

### 3.10 Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

Өмнөх оны аудитаар зөвлөмж өгөөгүй.

### 3.11 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Си-Ти-Эс ХХК-аас нийлүүлэгдсэн 1,650.0 мянган төгрөгийн өртөгтэй санхүүгийн программыг бүртгэлд тусгасан боловч зориулалтын дагуу ашиглаагүй, үр дүнг гаргаагүй зөрчлийг дараагийн аудитаар шалгана.

#### Аудитын илрүүлэлт

#### 4.1 Залруулсан алдаа гараагүй

#### 4.2 Төлбөрийн акт тогтоогоогүй

#### 4.3 Албан шаардлага хүргүүлээгүй

#### 4.4 Зөвлөмж өгөгдөөгүй

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

### 5. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн нэгтгэл

/сая төгрөгөөр/

Д/д	Аудитад хамрагдсан байгууллагын нэр	Нийт алдаа, зөрчлийн		Үүнээс							
				Залруулга		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
		Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
1.	Тосонцэнгэл сумын Соёлын төв										

